

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันนั้น การบริหารต้นทุนเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ ทั้งในส่วนที่เป็นต้นทุนการผลิตและต้นทุนในการบริหารงาน โดยผู้บริหารจะทำหน้าที่บริหาร ต้นทุนที่เกิดขึ้นภายในกิจการเพื่อความอยู่รอด และแสวงหาผลกำไรการประกอบธุรกิจบางประเภท ซึ่งขายสินค้าในลักษณะผูกขาด ตลาดมีการแข่งขันน้อย จะกำหนดราคาขายจากกำไรที่ต้องการ แต่ในธุรกิจบางประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมการก่อสร้าง ซึ่งในปัจจุบันงานก่อสร้าง ส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในภาครัฐและงานรัฐวิสาหกิจใหญ่ ๆ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิต การ ไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าภูมิภาค หรือการประปา โดยจะมีการตั้งงบประมาณในการก่อสร้าง และ ขั้นตอนการรับงานนั้นจะต้องผ่านการประมูล ทำให้มีการแข่งขันทางด้านราคามากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ รับงานประมูลนั้นๆ หรืออาจกล่าวได้ว่าราคาถูกกำหนดโดยตลาด หากกิจการต้องการกำไรจะต้อง ลดต้นทุนที่เกิดขึ้นภายในกิจการให้ต่ำลง กิจการหลายๆ แห่งเลือกใช้กลยุทธ์ระยะสั้นในการลด ต้นทุนโดยการระงับการว่าจ้างพนักงานใหม่ ปลดพนักงาน ลดเงินเดือนหรือยุบบางหน่วยงานลง ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดต้นทุนในการบริหารงานได้ แต่ในระยะยาวอาจส่งผลเสียต่อ องค์กร และมีผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของพนักงานที่เหลืออยู่ ทำให้ประสิทธิภาพในการ ทำงานนั้นลดลงได้ ดังนั้นอีกแนวทางหนึ่งที่กิจการควรจะให้มีความสำคัญคือ หันมาให้ความสำคัญ ต่องานการบริหารต้นทุน ทั้งในส่วนของต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และต้นทุนในการบริหาร งาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบการ โดยการพิจารณาถึงกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น แล้ว วิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดต้นทุน อีกทั้งการวิเคราะห์กิจกรรมที่เกิดขึ้นสามารถแบ่งกิจกรรมออก เป็นกิจกรรมที่เพิ่มค่า และกิจกรรมที่ไม่เพิ่มค่า โดยธุรกิจต้องพยายามตัดทอนกิจกรรมที่ไม่เพิ่มค่า ออกไปเพื่อลดความสูญเปล่า โดยไม่ทำให้คุณภาพของสินค้าและบริการของกิจการลดต่ำลงจากเดิม

¹ สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย “พลิกวิกฤตเป็นโอกาส,” สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย 2 (ธันวาคม 2542) 8.

ระบบต้นทุนกิจกรรม (Activity - based Costing System : ABC) เป็นระบบบัญชีซึ่งมีแนวความคิดว่า กิจกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดต้นทุนจึงปันส่วนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เข้าสู่กิจกรรมโดยอาศัยตัวผลักดันต้นทุนที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งระบบการปันส่วนค่าใช้จ่ายต่างๆ เข้าสู่กิจกรรม จะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลที่ดียิ่งขึ้นในการบริหารกิจกรรม เพื่อก่อให้เกิดผลดีต่อกิจการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลด หรือการตัดทอนกิจกรรมที่ไม่เพิ่มค่า (Non - Value Added Activities) อันเป็นแนวทางหนึ่งของการลดต้นทุนของกิจการ และเพิ่มความได้เปรียบทางด้านการแข่งขัน

บริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด เป็นบริษัทหนึ่งที่อยู่ในอุตสาหกรรมการก่อสร้าง เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์คอนกรีตสำเร็จรูป และงานโดยส่วนใหญ่ของบริษัทฯ จะอยู่ในภาคราชการและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งได้รับมาจากการประมูลราคา ดังนั้นหากกิจการหันมาให้ความสำคัญในการบริหารกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดหรือตัดทอนกิจกรรมที่ไม่เพิ่มค่า โดยการนำระบบต้นทุนกิจกรรมมาใช้ จะทำให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลที่ดียิ่งขึ้นในการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มผลกำไรของกิจการต่อไป ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาแนวทางในการลดต้นทุนโดยใช้ระบบต้นทุนกิจกรรม (Activity base Costing System : ABC) โดยนำข้อมูลของบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด เป็นกรณีศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาแนวทางในการลดต้นทุนโดยใช้ระบบต้นทุนกิจกรรมของบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาแนวทางในการลดต้นทุนโดยใช้ระบบต้นทุนกิจกรรมของบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด มีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของระบบต้นทุนกิจกรรม
2. ศึกษาข้อมูลจากโครงสร้างองค์กร คำบรรยายลักษณะงาน (Job Description) ของบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด และสัมภาษณ์ผู้บริหารในแต่ละฝ่าย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่าย รวมทั้งการเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการปฏิบัติงานของพนักงานเพื่อนำมากำหนดกิจกรรม
3. ระบุตัวผลักดันต้นทุน (Cost Driver)

วิธีการศึกษา

ข้อมูลที่น่ามาศึกษาจะเก็บรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ระดับปฐมภูมิ

1.1 รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากโครงสร้างองค์กร รวมทั้งคำบรรยายลักษณะงาน (Job Description) ของบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด เพื่อนำมาวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรม

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนในการปฏิบัติงาน โดยการเข้าร่วมสังเกตการณ์การปฏิบัติงานและการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการฝ่าย หัวหน้าส่วน และพนักงานระดับปฏิบัติการ

2. ระดับทุติยภูมิ

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก หนังสือ วารสาร ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์

ตัวผลักดันต้นทุน (Cost Driver) หมายถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดต้นทุน ซึ่งจะเกิดขึ้นก่อนกิจกรรมเสมอ และใช้เป็นฐานในการคำนวณอัตราต้นทุนกิจกรรมต่อหน่วยของตัวผลักดันต้นทุน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยการนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์มาวิเคราะห์ เพื่อระบุกิจกรรมและตัวผลักดันต้นทุน และนำเสนอระบบต้นทุนกิจกรรมให้ผู้บริหารเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทราบแนวทางในการลดต้นทุน โดยใช้ระบบต้นทุนกิจกรรมของบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด
2. เพื่อนำเสนอต่อฝ่ายบริหาร ใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุง พัฒนา
3. เพื่อให้ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป